

Kulturni bazar 2020

PROGRAM STROKOVNEGA USPOSABLJANJA 6. oktober 2020

v Cankarjevem domu, Prešernova cesta 10, Ljubljana

Kulturni bazar 2020 prinaša bogat program strokovnega usposabljanja. Več kot štirideset dogodkov na ta dan **udeležencem/-kam omogoča, da si program oblikujete po svojih potrebah in željah.**

Program predstavlja različne načine, kako nam je z medresorskim sodelovanjem uspelo okrepiti zavest o pomenu kakovostne kulturno-umetnostne vzgoje ter spodbuditi številna kreativna partnerstva, ki danes že pripomorejo ne le k inovativnejšemu učnemu okolju, temveč spodbujajo tudi kreativno mišljenje, socialno vključenost, krepijo družbene veščine ter imajo številne druge pozitivne učinke na razvoj posameznika in družbe.

Strokovno usposabljanje namenjamo:

- strokovnim delavcem/-kam **iz vzgoje in izobraževanja**:
- vrtcev, osnovnih in srednjih šol,
- osnovnih šol s prilagojenim programom ter zavodov za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov/-ic s posebnimi potrebami,
- glasbenih šol, dijaških domov, ljudskih univerz,
- Zavod RS za šolstvo, Center RS za poklicno izobraževanje, Andragoški center RS, Center šolskih in občolskih dejavnosti, CMEPIUS ...;
- strokovnim delavcem/-kam **iz kulture in kulturnim ustvarjalcem**;
- strokovnim delavcem/-kam **širše strokovne javnosti**, ki lahko pri svojem delu vključujete kulturnovzgojne vsebine (npr. zdravje, okolje in prostor, gastronomijo, šport ...);
- načrtovalcem/-kam politik in strokovnim delavcem/-kam na pristojnih **ministrstvih in državnih ustanovah**, ki v različnih resorjih skrbite za programe in projekte za otroke in mladino;
- načrtovalcem/-kam politik in strokovnim delavcem/-kam v **občinah in lokalnih skupnostih**, ki skrbite za kulturo in izobraževanje oz. družbene dejavnosti;
- strokovnim delavcem/-kam in študentom/-kam **različnih fakultet in akademij**;
- **staršem in drugim družinskim članom** ter vsem, ki želite otrokom in mladim približati kakovostne kulturne vsebine, jim zagotoviti ustvarjalno preživljanje prostega časa ali pa skrbite za kakovostno družinsko kulturno pismenost;
- **vsem, ki vas zanima kultura in kulturno-umetnostna vzgoja.**

Partnerja

Častna pokroviteljica

PRIJAVE

Udeležbo na strokovnem usposabljanju Kulturni bazar 2020 si zagotovite z e-prijavo, ki je vaša vstopnica na izbrane dogodke.

Ker so zaradi razmer ob Covid-19 nujne omejitve števila udeležencev, bodo imeli prednost pri prijavi tisti, ki so se že prijavili na odpovedano aprilsko usposabljanje Kulturni bazar 2020.

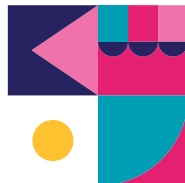
Program je zasnovan tako, da so vsebine zanimive za vse naštetе skupine strokovnih delavcev, zato tega pri posameznih dogodkih ne navajamo posebej. Pri dogodkih, pri katerih je vsebinski poudarek prilagojen določeni skupini v okviru vzgojno-izobraževalnega sistema, je to posebej označeno (vrtec – V, osnovna šola – OŠ ali posamezna vzgojno-izobraževalna obdobja (VIO) OŠ: 1 – prvo VIO, 2 – drugo VIO, 3 – tretje VIO, srednja šola – SŠ).

Če si želite izbrati program, ki vam bo najbolj po meri glede na vaše zanimanje in področje dela, vam priporočamo, da se prijavite čim prej, **saj je število sedežev v dvorinah in predavalnicah omejeno.**

Prijavo pošljite čim prej, najpozneje pa do 28. septembra 2020.

Potrdilo o udeležbi na strokovnem usposabljanju lahko prejmete vsi, ki se udeležite dogodkov v skupnem obsegu **vsaj osmih šolskih ur.**

Udeležba na strokovnem usposabljanju je za vse udeležence brezplačna.

9.00–10.00

Čigavo delo je spreminjanje kulturnih vzorcev? dialoško predavanje

Sodelujeta: mag. Ivana Djilas in dr. Renata Salecl

Ivana Djilas in Renata Salecl bosta v pogovoru preizprašali odnos do drugačnosti v slovenskem okolju. Vprašali se bosta, kako otrokom nehote prenašamo stereotipe o rasi, spolni usmerjenosti in položaju žensk. Še posebej bosta izpostavili vlogo umetnosti v spreminjanju kulturnih vzorcev. V pogovoru bosta nanizali primere iz osebnih izkušenj in literature, ki bodo pomagali osvetliti zagate z različnimi vrstami izključevanja, s katerimi se srečujemo v Sloveniji.

Ivana Djilas je gledališka režiserka, in publicistka, včasih tudi kolumnistka *Mladine*, je ekonomska migrantka, umetnica, »žena sa karijerom«, magistrica umetnosti, prekarna delavka, feministka, še vedno prvič poročena, mama temnopoltega otroka in otroka s posebnimi potrebami, lastnica hiše in kredita, glasna, z viškom kilogramov. Nima psa, mačke in facebooka. Pogumna je samo, ko je v to prisiljena.

foto: Peter Uhan

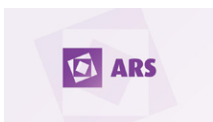
foto: Dornen Pal

Renata Salecl je filozofinja in sociologinja. Je redna profesorica in znanstvena svetnica, zaposlena na Inštitutu za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani. Kot gostujoča profesorica predava na Cardozovi pravni fakulteti, New York, in na pravni fakulteti, Birkbeckov kolidž, Univerza v Londonu. Njene knjige so prevedene v petnajst različnih jezikov.

Predavanje bo potekalo v Linhartovi dvorani z neposrednim video prenosom v druge dvorane Cankarjevega doma.

Neposredni prenos plenarnega predavanja bo na 3. programu Radia Slovenija – ARS.

Dogodek je del Tednov vseživljenjskega učenja 2020.

11.00–12.30

Kako otipati film?

filmska projekcija s pogovorom

Izvajata: mag. Barbara Kelbl, Kinodvor

Film je najbolj »resnična« umetnost, hkrati pa filmske podobe živijo le v naših mislih. Je »posnetek stvarnosti« in hkrati le izmuzljiva slička, ki v delčku sekunde presvetli temo. Kako prijeti nekaj tako konkretnega, a hkrati neotipljivega in izmuzljivega? Otroci imajo radi konkretno: mlajši kot so, bolj je zanje pomembno, da stvari lahko dojamajo z vsemi svojimi čuti; ne le vidom in sluhom, ampak tudi z dotikom, gibanjem, vohom, z igro in preizkusi, v družbi prijateljev in podporo odraslega, a avtonomno in samostojno. Skozi voden ogled bomo odgovarjali na ključni vprašanji:

Kako razviti filmske pristope, ki bodo odgovarjali na potrebe najmlajših? Ogladali si bomo nekaj kratkih filmov in spregovorili o metodah dela z njimi v kinodvorani, v vrtcu in šoli ter na spletu.

Ali je takšen pristop pomemben tudi za starejše otroke, celo mlade? V času, ko se filmi, kultura in šola vse bolj selijo na splet, je pomembno vprašanje, kaj nas v filmu (in umetnosti) vedno znova pritegne. So to res samo podobe na ekranu ali tudi možnost, da film doživljamo v vsej njegovi polnosti?

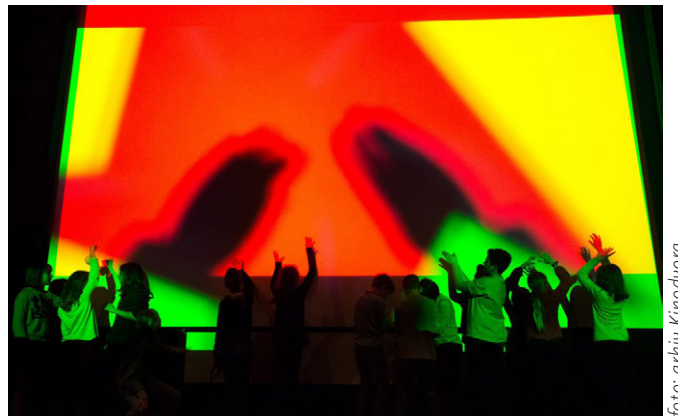

foto: arhiv Kinodvora

14.00–15.40

Tematski sklop ENAKI V RAZLIČNOSTI

Salon pri Romy

filmska projekcija z uvodom

Kapsalon Romy, režija: Mischa Kamp, Nizozemska/Nemčija, 2019, 92 minut, v nizozemščini s slovenskimi podnapisi, distribucija FIVIA – Vojnik

Poudarek na vsebinah, primernih za starejše od 9 let

Romy živi sama z mamo, ki po novem dela vse do večera. Deklica tako popoldneve preživlja pri babici Stine, ki še vedno sama vodi svoj frizerski salon. Z njim je polno zaposlena in za Romy nima veliko časa. Nekega dne babica kupi novo blagajno, saj se zadnje čase kar naprej moti pri seštevanju. A uporaba nove blagajne ji ne gre najbolje od rok, zato ji na pomoč priskoči Romy. Kmalu ji pomaga tudi pri

pospravljanju, kuhanju kave in drugih malih frizerskih opravkih. Njuno druženje zdaj postane nadvse zavabno in obema v veliko veselje. A babica postaja čedalje bolj zmedena, izgublja in pozablja stvari. Po nekaj nenavadnih nezgodah jo končno odpeljejo k zdravniku, kjer ji diagnosticirajo Alzheimerjevo bolezen. Babičino življenje se čez noč obrne na glavo, Romy pa se odloči, da ji bo pomagala, ne glede na vse.

Ob filmu *Salon pri Romy* Kinodvor pripravlja strokovni posvet na temo medgeneracijskih razmerij in načinov, kako prikazujemo, razumemo in se z otroki, mladimi pogovarjamo o starosti, demenci, na katerem bodo sodelovali strokovnjaki s področij pedagogike, andragogike, medgeneracijskega sodelovanja ter obravnave staranja in demence, prof. dr. Robert Kroflič, prof. dr. Nives Ličen in prof. dr. Janja Mali. Posnetek posveta bo objavljen od 15. oktobra naprej na spletnih straneh Kinodvora in Kulturnega bazarja.

foto: arhiv Kinodvora

18.00–20.10

Sklepna prireditev Kulturnega bazarja 2020

Kolonijska mularija

filmska projekcija z uvodom

Une colonie, režija: Geneviève Dulude-De Celles, Kanada, 2018, 102 minut, v francoščini s podnapisi, distribucija Demiurg

Mlajša sestra Camille brezskrbno vandra po vasi ter se pogovarja s kokošmi in žabami, medtem ko njena starejša sestra, molčeča Mylia, svet doživlja drugače. Izgubljena je med negotovostjo v družini in ozračjem na novi šoli ter prvimi hišnimi zabavami. Camille ji predstavi Jimmyja, dečka iz ljudstva Abenaki, ki živi v bližnjem rezervatu. Ta ji bo pomagal, da se reši spon in sprejme samo sebe.

foto: arhiv Kinodvora

Film estetsko in poetično prikaže čustva v obdobju zgodnjega najstniškega iskanja avtentičnosti in je hkrati posvetilo sestrski ljubezni. Glavna nagrada mladinske žirije na Berlinalu 2019.

Sklepna prireditev bo potekala v Linhartovi dvorani s prenosom v Kosovelovo dvorano.

KOSOVELOVA DVORANA

10.30–12.30

Tematski sklop ENAKI V RAZLIČNOSTI

6

predstava in pogovor z ustvarjalci

Poudarek na vsebinah za SŠ

Režija: Žiga Divjak; zasedba: Iztok Drabik Jug, Alja Kapun, Katarina Stegnar, Vito Weis, Gregor Zorc; koprodukcija: Slovensko mladinsko gledališče in Maska Ljubljana

V pogovoru sodelujejo: Tibor Mihelič Syed, Slovensko mladinsko gledališče; Žiga Divjak, režiser; Katarina Stegnar in Vito Weis, igralca

Projekt 6, ki je nastal v okviru projekta Nova pošta, tematizira dogodek iz leta 2016, ko so poskušali v Dijaški in študentski dom Kranj namestiti šest mladoletnih beguncev brez spremstva, vendar so zaradi nasprotovanja staršev in lokalne skupnosti morali ta načrt opustiti. Iz dokumentarnega gradiva, ki ga dopolnjuje s fiktivnimi dialogi, zgradi srhljivo kronologijo strahov, predsodkov in človeške omejenosti. Še bolj pa se ukvarja z vprašanjem, kaj sili k molku »tiho večino«, katere delovanje bi tehtnico marsikdaj prevesilo na drugo stran. Predstava šestim zavrženim fantom – vrstnikom učencev, ki jih vabimo k ogledu – dá obličje in glas.

Udeleženci dogodka bodo povabljeni na nacionalni strokovni posvet kulturno-umetnostne vzgoje na gledališkem področju **Pismenost za gledališče**, ki bo potekal 12. aprila 2021 v Cankarjevem domu v Ljubljani (gl. stran 21).

ZLATA PALIČICA

foto: Matej Povše

15.00–15.45

IZODROM – izobraževalne vsebine RTV Slovenija kot podpora učnemu procesu v OŠ predstavitev

Poudarek na televizijskih in radijskih vsebinah za OŠ

Izvajajo: RTV Slovenija

V času izobraževanja na daljavo smo na Televiziji in Radiu Slovenija razvili vrsto oddaj, ki so bile učencem in učiteljem v pomoč pri njihovem vsakodnevnem šolskem delu. Projekt smo z jesenjo preselili na splet, vsebine, ki so lahko privlačna in zanimiva dopolnitev učnih ur, rastejo in se širijo. Kje jih najti, kako so organizirane, kako jih najučinkoviteje uporabljati? O vsem tem in še čem bo tekla naš pogovor, na katerem vas vabimo k aktivni udeležbi.

ŠTIHOVA DVORANA

10.30–11.30

Umetnost – način življenja

pogovor o povezovanju kulturno-umetnostno vzgojnih praks v različnih starostnih obdobjih na podlagi primerov dobre prakse

Sodelujejo: Irena Rajh, Lutkovno gledališče Fru-Fru; Anže Virant, Hiša otrok in umetnosti; Goro Osojnik, Gledališče Ane Monro; Mistral Majer, Društvo Impro; izr. prof. Jelena Sitar Cvetko, Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem; Darja Štirn, Vrtec Vodmat

Vzgoja in izobraževanje, tudi na področju kulture, po navadi potekata znotraj točno določenih starostnih skupin – v predšolski vzgoji, posameznem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole, na srednji šoli, univerzi in v okviru vseživljenjskega učenja. Posledično prihaja na koncu vsakega obdobja do prekinitve dotedanjega vzgojno-učnega procesa. V novem obdobju se tako proces začne na novo, z novimi metodami, praksami in cilji ter se pravzaprav vzpostavlja na novo.

V konzorciju smo se združili štirje neodvisni izvajalci gledaliških izobraževanj z namenom, da te pregrade presežemo ter ponudimo usklajeno in povezano izobraževanje iz uprizoritvenih umetnosti. Namen je ustvariti proces, ki bo zmanjšal ali celo izničil razlike, poenotil pedagogiko in opolnomočil mentorje, da bo mogoč lahek in zvezen prehod udeležencev med posameznimi učno starostnimi obdobji. Udeleženci, ki se bodo odločili za takšno prehajanje, bodo lahko

sledili gledališkemu izobraževanju celotno obdobje šolanja.

Udeleženci dogodka bodo povabljeni na nacionalni strokovni posvet kulturno-umetnostne vzgoje na gledališkem področju **Pismenost za gledališče**, ki bo potekal 12. aprila 2021 v Cankarjevem domu v Ljubljani (gl. stran 21).

12.00–13.00

Ščepec bralne kulture

kratke predstavitve projektov, posvetov in programov

Sodelujejo: Javna agencija za knjigo RS (JAK), Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, Bralno društvo Slovenije, Mariborska knjižnica – Center za spodbujanje bralne pismenosti in Revija Otrok in knjiga, Slovenska sekcija IBBY, Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – Center za mladinsko književnost in knjižničarstvo

Ob koncu leta 2019 je bila na Vladi RS sprejeta Nacionalna strategija za razvoj bralne pismenosti. Napovedani bodo aktualni posveti, projekti in izobraževanja, ki jih pripravljajo ustanove, delujoče na področju bralne pismenosti in bralne kulture. Izvajalci bodo predstavili nov cikel nacionalnega projekta spodbujanja bralne kulture Javne agencije za knjigo RS *Rastem s knjigo*, Bralno društvo Slovenije s soorganizatorji bo poročalo o jesenskem medresorskem strokovnem posvetu o bralni kulturi *Branje kot vrednota?*, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS bo predstavilo izobraževanja in druge aktualne programske poudarke, Center za spodbujanje bralne pismenosti (Mariborska knjižnica) strokovno srečanje *ABC bralne pismenosti 2020*, predstavnik Revije *Otrok in knjiga* (Mariborska knjižnica) bo razkril aktualne vsebinske poudarke, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo (Mestna knjižnica Ljubljana) pa predstavila nov *Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig* ter druge načrtovane dejavnosti.

14.00–15.00

Tematski sklop ENAKI V RAZLIČNOSTI

Marko skače ... enako, a drugače!

predstavitveni nastop

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Izvajata: mag. Mojca Leben, Etnika, šola ljudskega plesa, in Julianna Lapos, Zala Band

Učenci/dijaki z ljudsko glasbo, pesmijo in plesom potujejo zdaj po eni, zdaj po drugi strani reke Mure oziroma po eni in po drugi strani državne meje – slovenski in madžarski. Ista pesem v dveh jezikih, slovenskem in madžarskem, ponuja mladim obiskovalcem zanimivo, ne zgolj glasbeno-plesno, ampak tudi jezikovno izkušnjo. V programu spoznavajo pesmi in plesne slovenskega Prekmurja ter sosednje pokrajine Zala na madžarski strani med rekama Muro in Zalo. S pomočjo ljudskih inštrumentov, zvočil in plesa spoznavajo glasbeno-jezikovno dediščino domače in sosednje pokrajine (dežele). Program navdihujejo bogata ljudska glasbeno-pevska dediščina obmurskega območja, tradicionalne igre in pripovedno izročilo. Učenci/dijaki so ves čas aktivni udeleženci v programu, ki jim ponuja bogato izkustveno doživljajsko spodbudo za nadaljnje učenje, raziskovanje in ustvarjanje.

Program je bil izveden tako v osnovnih šolah kot gimnazijah – tudi v okvirju dejavnosti za kulturni ali plesni dan, dneve jezikov in medkulturnega učenja, ob dnevih dejavnosti in medsosedskega ali meddržavnega sodelovanja.

16.00–17.30

Enake možnosti: predstavitev didaktičnih pripomočkov

Izvajajo: Društvo za promocijo žensk v kulturi – Mesto žensk; Alenka Veler, Založba Mladinska knjiga; Patricija Vrtič, platforma SLOGA; Ana Kalin, Forum za enakopraven razvoj

Enake možnosti, sploh na področju enakosti spolov, spoznavajo otroci in mladi na številne načine, tokrat ponujamo spoznavanje ter učenje prek igre in knjig. Predstavljene in ponujene pripomočke lahko uporabljamo kot že »ready-made« metode ali pa jih vzamemo za navdih za igrivo in raziskovalno učenje ter jih razvijemo še naprej; menjavamo teme, osebe, tudi področja enakopravnosti ...

Enake možnosti niso igra, lahko pa jih igraje in igrivo spoznavamo!

Igralne karte Neustrašne ženske

Neustrašne ženske je navdihujoča igra s kartami, ki igralce/-ke spozna s šestdesetimi ženskami, aktivnimi na področjih kulture, politike, znanosti, feminizma, človekovih pravic in umetnosti. Igra ruši predsodke o ženskah, promovira in praznuje njihove

dosedanje uspehe in navdihuje nove generacije neustrašnih žensk – ob vsem tem pa ponuja tudi odlično zabavo. Igra je nastala v produkciji zagrebškega društva K-zona, primerna je za starejše od 5. leta.

foto: Nada Žgank

Kviz #VsakDan8Marec

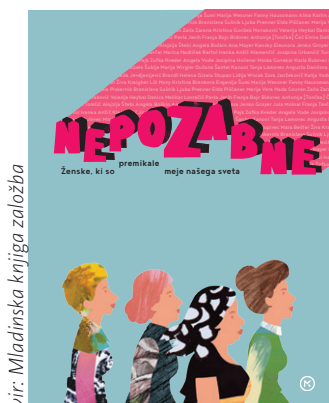
Mesto žensk ob mednarodnem dnevu žensk vsako leto pripravi novo pedagoško gradivo za učno uro (45 minut), s katerim želi pedagoge/-inje spodbuditi, da z mladimi spregovorijo o vprašanju enakosti spolov in zgodovini bojev za pravice žensk. Gradivo poleg kviza vsebuje še pravilne odgovore, pojasnila k odgovorom in iztočnice, s pomočjo katerih lahko učitelji vprašanja iz kviza razširijo na razpravo o splošni zastopanosti žensk v razmerju do moških v vsakdanjem življenju. Kviz je mogoče vključiti v pouk ali v neformalne oblike izobraževanja tudi med šolskim letom. Primeren je za mlade med 14. in 20. letom.

#VSAKDAN8MAREC

Knjiga Nepozabne: ženske, ki so premikale meje našega sveta

Poznamo prvo slovensko zdravnico, policistko, pisateljico, arhitektko? Vemo, kdo je naša prva filozofinja, podjetnica, univerzitetno izobražena ženska? Pravkar izdana knjiga *Nepozabne* mladim prinaša zgodbe žensk, ki so vsaka na svojem področju orale ledino, pustile neizbrisljiv pečat ter na različnih poljih sooblikovale našo skupnost in naš prostor ter več generacijam omogočile, da v življenju počno, kar je bilo pred tem prepovedano. Nekatere poznamo, večine ne, s to knjigo pa jih končno

postavljamo na dovolj vidno mesto, ki ga v naših zgodovinskih knjigah, učbenikih, kurikulih, razpravah in na spominskih znamenjih praviloma še vedno nimajo. Večina avtoric besedil se v vsakodnevnem poklicnem in raziskovalnem delu ukvarja z vprašanji položaja in pravic žensk, knjigo je sooblikovalo še deset likovnih umetnic, ki so dale dragocen vizualni prispevek k branju. Založba jo namenja mladostnikom zadnjega trilettja osnovne šole, čeprav bo dobrodošlo branje za prav vse generacije.

Igralne karte *Več kot ena zgodba*

Večkrat mednarodno nagrajene igralne karte platforme SLOGA uporabljamo kot didaktično orodje pri metodi spodbujanja kritičnega razmišljanja. Z njihovo pomočjo udeležence spodbudimo k pripovedovanju osebnih zgodb, kar spodbudi empatijo med soudeleženci, ruši predsodke in krepi povezanost.

Karte lahko uporabljajo prijatelji/-ce, družine, učenci/-ke, dijaki/-nje, študentje/-ke, sodelavci/-ke in udeleženci/-ke različnih dogodkov, ki se želijo bolje spoznati. Ki želijo spoznati zgodbo drugega. Zato so karte uporabne v različnih skupinah, tudi pri delu z ranljivimi skupinami. Igralne karte so v treh jezikih – slovenščini, angleščini in arabščini, zato so primerne za uporabo pri delu s tuje govorečimi učenci in urah tujega jezika.

Kompleti igralnih kart bodo brezplačno na voljo na razstavnem prostoru platforme SLOGA.

Igralne karte *Tako je!*

Igra Foruma FER, članice platforme SLOGA, sodi v pripovedovalno zvrst iger. V njej igralci na podlagi kart, ki so sestavljene iz glavnega lika, pridevnika, dejanja, kraja in pripomočka, ustvarjajo skupno pripoved. Na primer takšno, v kateri ljubkega krojača reši pogumna nogometašica, ko se ta znajde na dimniku stare elektrarne. Naključje namreč v igri značilnosti, dojemanja, dejanja in vloge pripiše glavnim junakom ter s tem družbeno sprejemljiva

dejstva postavlja pod vprašaj. Je krojač res lahko ljubek? Ženske tudi igrajo nogomet? Niso pogumni principi tisti, ki rešujejo ljubka dekleta? Igra pod površjem z naključnim izborom kart oblikuje zgodbe z elementi, ki so v nasprotju z družbenimi pričakovanji glede videza, vedenja in občutkov spolov. Njen namen? Povedati čim bolj kreativno in zabavno zgodbo, medtem pa še kaj novega odkriti.

Nekaj izvodov igralnih kart bo na voljo na razstavnem prostoru platforme SLOGA.

Spletni kviz na temo enakosti spolov

Platforma SLOGA je v okviru projekta [Trajnostno. Lokalno. Globalno.](#), ki ga financira Ministrstvo za zunanje zadeve, pripravila spletni kviz na temo *#EnakostSpolov*. Ta se osredotoča na globalni vidik enakosti spolov, predvsem v luči odpravljanja globalnih neenakosti, strpnosti, medkulturnosti in mednarodnega razvojnega sodelovanja.

Kviz posamezniku/-ici omogoča, da preveri svoje znanje poznavanja enakosti spolov. Ob vsakem vprašanju so na voljo pravilni odgovori in kratko pojasnilo ter povezave na več informacij. Izobraževalcem/-kam je lahko v pomoč pri pripravi učnih ur na temo enakosti spolov, aktivnega državljanstva, človekovih pravic, razvoja in mednarodne humanitarne pomoči.

Kviz o enakosti spolov je v slovenščini in angleščini na voljo tudi na [Fun Park](#) – brezplačni aplikaciji in platformi, temelječi na igrah, ki omogočajo zabavno učenje. To je odprtokodna učna platforma za posameznike in različne vrste organizacij, ki jih zanima uporaba iger v izobraževanju. Ustvarjalci želijo spodbuditi ustvarjalnost in inovativnost mladih s kombinacijo novih IT-tehnologij ter strokovnega znanja, ki temelji na smernicah globalnega učenja.

Kviz, predstavitev aplikacije in dodatna gradiva bodo na voljo na razstavnem prostoru platforme SLOGA.

10.30–11.30

Tematski sklop

GASTRONOMIJA IN KULTURA

Gibanica in / ali burger? Kakšno naj bo razumevanje prehranske kulturne dediščine v sodobnosti?

predavanje

Predava: prof. dr. Janez Bogataj

Pregovor pravi: Jemo zato, da živimo, a ne živimo zato, da bi le jedli. Sporočilo pregovora nas opozarja, da lahko tudi skozi posamezna živila, jedi, pijače, jedilne obroke in navade pri jedi spoznavamo posameznika, družine, skupine, njihove oblike gospodarskega prizadevanja, družbenih razmerij, odnosov in oblike duhovne ustvarjalnosti. Vendar to je le eden od pomembnih vidikov razumevanja prehranske kulturne dediščine. Prav tako, če ne še bolj, sta pomembna njen prostor in pomen v sodobnosti, torej tudi med mladimi v šolskem sistemu. Slovenija se prav na tem področju lahko pohvali z nekaterimi izjemnimi dosežki, hkrati pa tudi z neustreznimi koraki, ki to področje dediščine mladim ljudem pogosto le še bolj oddaljujejo od njihovega zanimanja. V sodobni globalni in potrošniški družbi je zato prav zaradi te njene usmeritve zelo pomembno, kako ter s kakšnimi metodami seznanjamo mladino z vsebinami in sporočili prehranske (gastronomske) kulturne dediščine.

foto: osebni arhiv

Slovenija – Evropska regija gastronomije 2021 kratka predstavitev

Predava: prof. dr. Janez Bogataj, ambasador projekta ERG

Mednarodni inštitut za gastronomijo, kulturo, umetnost in turizem IGCAT je Slovenijo po uradni prijavi kandidature marca 2019 potrdil za nosilko naziva *Evropska gastronomska regija 2021*. Slovenija si bo z nazivom *Evropska gastronomska regija 2021* prizadevala doseči boljšo kakovost življenja v naši regiji, in sicer s poudarjanjem edinstvene kulinarčne kulture, izobraževanju za bolj zdravo in sonaravno življenje ter spodbujanjem inovativnosti v gastronomiji.

Več o projektu *EGR* si lahko preberete v publikaciji *Okusiti Slovenijo*, ki je nastala ob kandidaturi.

Evropska gastronomska regija 2021

12.00–13.00

Tematski sklop GASTRONOMIJA IN KULTURA

Dober tek!

predavanje in predstavitev primerov dobrih praks

V sodelovanju Zavoda za varstvo kulturne dediščine in Skupnosti muzejev Slovenije

Sodelujejo: Nataša Gorenc, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije; Špela Regulj, Slovenski etnografski muzej; Zinka Junkar, Grad Rajhenburg; Vilja Lukan, Tržiški muzej, in Nives Brezovnik, Muzej na prostem Rogatec

Dober tek! je naslov *Dni evropske kulturne dediščine in Tedna kulturne dediščine* v letu 2021. Na predstavitvi vam bomo izdali nekaj receptov za okušanje vseh zvrsti dediščine, povezane s kmetijstvom, pridelavo, nakupom, prodajo, pripravo ter uživanjem vsakodnevnih in prazničnih jedi. Že tradicionalna regionalna srečanja vas bodo opremila z vsebinskimi izhodišči in s konkretnimi primeri za nadaljnje delo, pripravili pa bomo tudi seznam priporočene literature o prehranski dediščini. S kulturo prehranjevanja in kulinarčno dediščino pa se lahko seznanite tudi na številnih izobraževalnih programih in razstavah slovenskih muzejev in galerij. Tokrat jih bomo v živo predstavili le za pokušino – posladkali se bomo z medom, spekli kruh v črni kuhinji in s trapisti izdelovali čokolado. Postregli pa vam bomo tudi z naborom drugih muzejev in galerij po vsej Sloveniji, kjer lahko otroci in mladina okusijo različne kulturne kulinarčne vsebine.

Pa dober tek!

14.00–15.00

Tematski sklop

GASTRONOMIJA IN KULTURA

Jubilejnih deset let Tradicionalnega slovenskega zajtrka – primera dobre prakse medresorskega sodelovanja predstavitev

Izvajalci: dr. Bojan Pahor, generalni direktor Direktorata za hrano in ribištvo, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano; Boštjan Noč, predsednik Čebelarske zveze Slovenije, in Irena Simčič, Zavod RS za šolstvo

Projekt Tradicionalni slovenski zajtrk (TSZ), katerega pobudnik je Čebelarska zveza Slovenije, bo na letošnji dan slovenske hrane (tretji petek v novembru) potekal že desetič. Zajtrka z živili domačega izvora: kruh, maslo, med, mleko in jabolka se je v letu 2019 razveselilo že več kot okoli 268 tisoč otrok, vzgojiteljev in učiteljev v slovenskih vrtcih in osnovnih šolah.

Prvotno je bila akcija namenjena predvsem izobraževanju in ozaveščanju otrok o pomenu čebel in čebeljih pridelkov, danes pa je namen projekta izobraževati, obveščati in ozaveščati otroke in mlade, pa tudi najširšo javnost, o pomenu zajtrka v okviru prehranjevalnih navad, pomenu in prednostih lokalno pridelanih živil, pomenu kmetijske dejavnosti in čebelarstva za pridelavo, okolje in gospodarske dejavnosti. Z različnimi dejavnostmi, ki jih ob zajtrku izvajajo vrtci in šole, pa mlade ozaveščamo tudi o pomenu zdravega načina življenja, o ohranjanju kulturne dediščine, hkrati pa jih spodbudimo tudi k ustvarjanju. Več o TSZ lahko preberete na www.tradicionalni-zajtrk.si.

Projekt je primer dobrega medresorskega sodelovanja, saj povezuje tako različne vladne resorje kot tudi kmetijske, gospodarske, vzgojno-izobraževalne, zdravstvene in kulturne ustanove. V sodelovanju s partnerji bomo predstavili letošnji deseti jubilejni TSZ, pa tudi, kako bo ta izjemni projekt leta 2021 vključen v predstavitev Slovenije kot Evropske gastronomske regije.

Ker nas vseskozi spremljajo čebele, za katere je ključnega pomena zdravje rastlin, bomo izpostavili

tudi svetovni dan čebel (20. maj) in mednarodno leto zdravja rastlin 2020. S čebelami pa bo povezan tudi umetniški zaključek tega dogodka.

MEDNARODNO LETO
ZDRAVJA RASTLIN
2020

DÖBER TEK Slovenija

15.30–16.30

Klepet o dediščini
pogovor

Sodelujejo: mag. Mojca Honzak, Osnovna šola Riharda Jakopiča; mag. Aleksandra Boldin, Gimnazija Slovenske Konjice; Milena Antonič in Nataša Gorenc, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Ko govorimo o dediščini, vsi vemo in se zavedamo, da je tu nekje okoli nas duh preteklosti občuten v različnih oblikah in podrobnostih, ki se prepletajo z našim življenjem in vsakodnevno rutino. Vendar, ali se zavedamo, kako pomembna in nenadomestljiva vrednota je dediščina za nas, za naš obstoj in zakaj je tako?

V zadnjih desetletjih na Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije načrtno izvajamo projekte popularizacije kulturne dediščine in dosežki so že vidni. Zgradili smo pravo mrežo sodelujočih institucij in gibanje ljudi, ki delujejo v prid dediščine. Nagovarjamo vse starostne skupine, naj vključujejo kulturno dediščino v vsakodnevno življenje, da jo poglobljeno in celostno obravnavajo, s ciljem, da dediščina postane resnična življenjska izkušnja.

V klepetu o dediščini bodo predstavnice različnih institucij delile svoje izkušnje, metode in znanje o izobraževanju in dediščini, pridobljena skozi dolgoletno delo na tem področju. Nemara s svojimi pristopi navdušijo udeležence, da se pridružijo aktivnemu sodelovanju in da skupaj dosežemo prihodnost, v kateri ne bomo neme priče izginjanja in uničevanja dediščine.

Mi vsi smo, hote ali nehoti, soustvarjalci dediščine.

STEKLENA DVORANA LILI NOVY

10.30–11.30

Tematski sklop ENAKI V RAZLIČNOSTI

Dostopnost televizijskih, radijskih in spletnih vsebin – RTV Slovenija predstavitev

Izvajajo: Mateja Vodeb, Andrej Tomažin in Veronika Rot, RTV Slovenija, Služba za dostopnost programov

Kako lahko slepi in slabovidni kakovostno spremljajo televizijske oddaje in filme? Kako gluhi in naglušni lahko kakovostno sledijo govoru v televizijski in radijski oddaji? Kaj potrebujejo osebe z motnjami v duševnem razvoju za razumevanje medijskih sporočil? Gre za posebne tehnike dostopnosti, ki jih razvijamo na RTV Slovenija in ponujamo našim uporabnikom. To so tolmačenje v slovenski znakovni jezik za gluhe, podnaslavljanje za gluhe in naglušne ter zvočno opisovanje in zvočno podnaslavljanje za slepe in slabovidne. Z naštetimi tehnikami opremljamo oddaje in tako skrbimo za razvoj vključujoče družbe ter uresničujemo pravico državljanov z okvaro vida ali sluha do dostopnosti aktualnih informacij v dnevno informativnih oddajah, dostopnosti kulturno-umetniških in izobraževalnih avdiovizualnih del in oddaj ter vsebin za otroke in mladino. Razvijamo tudi posebno tehniko lahkega branja za uporabnike, ki težje razumevajo običajno podajane vsebine. Ustvarjamo spletni portal www.dostopno.si, ki je tematsko specializiran, obenem pa tudi arhiv vseh radijskih in televizijskih oddaj ter prispevkov s tematikami s področja življenja in dela oseb z invalidnostjo ter oddaj v prilagojenih tehnikah. Sodelujemo pri mednarodnih raziskovalnih projektih. Konec leta 2019 smo zaključili Erasmus+ projekt ADLAB PRO (Zvočno opisovanje: laboratorij za izdelavo novega poklicnega profila), v letu 2020 intenzivno delamo na Erasmus + projektu EASIT (Lahek dostop in izobraževanje za družbeno inkluzijo).

12.00–13.00

Tematski sklop ENAKI V RAZLIČNOSTI

Mozaik sodobnih umetnosti predstavitevna delavnica

Poudarek na vsebinah za SŠ

Izvajajo: Rok Vevar, NDA Slovenija; Sebastian Krawczyk, KUD Mreža; Adela Železnik, +MSUM

Predstavitvena delavnica je namenjena vsem pedagoškim delavcem/-kam, ki želite bolje spoznati sodobna umetniška dela in načine, kako lahko

obogatite pouk. Delavnica je interdisciplinarna; hibrid med vodenim ogledom umetnin in razstavnih prostorov, analizo treh izbranih sodobnih umetniških del ter predstavitev umetniških kontekstov in kulturno-produkcijskih organizacijskih modelov. Za vsako delavnico izberemo tri tematsko povezana sodobna umetniška dela. Na prvi delavnici aprila 2019 smo govorili o telesu kot mediju, različnih pomenih golote v umetnosti, skupnem avtorstvu in umetnosti v javnem prostoru. Na delavnici decembra 2019 smo se s pedagogi/-njami spraševali, kaj se zgodi z umetnostjo, ko izstopi iz galerijskih prostorov. Na predstavitvi se bomo osredotočili na umetniška dela, ki naslavlja različne družbene (ne) enakosti. Delavnica je nastala v okviru projekta [S\(v\)odobnost – razvij svoj potencial skozi umetnost](#). Zasnovali so jo SCCA–Ljubljana, Društvo za promocijo žensk v kulturi – Mesto žensk, KUD Mreža, NDA Slovenija, ŠKUC in +MSUM.

14.00–15.00

Tematski sklop ENAKI V RAZLIČNOSTI

O drugosti na filmskih krožkih Ostrenje pogleda delavnica

Poudarek na vsebinah za SŠ

Izvajajo: udeleženci krožkov Ostrenje pogleda in dr. Maja Krajnc, Društvo za širjenje filmske kulture KINO!

V sklopu filmskovzgojnega in ustvarjalnega programa *Ostrenje pogleda* Društvo za širjenje filmske kulture KINO! poleg intenzivnih nekajdnevnik filmskokritičnih festivalskih delavnic ter praktičnih ustvarjalnih delavnic z gostujočimi umetniki že četrto leto organizira filmski krožek v Slovenski kinoteki in na Gimnaziji Bežigrad. Na srečanjih enkrat ali dvakrat mesečno poteka projekcija izbranih filmov, ki ji sledi poglobljena razprava s poudarkom na osnovah filmskega ustvarjanja, obravnavani tematiki in spremljajočem družbenem kontekstu. Ker medij filma omogoča, da se mladi identificirajo z raznovrstnimi izkušnjami in srečajo z različnimi pogledi na svet, izbor teži k prikazu različnih družbenih okoliščin in skupin, pri čemer gre pogosto za filme, ki jih ni zaslediti v redni distribuciji. Skozi razpravo o videnem dijaki skupaj z mentorico razmišljajo o raznovrstnih tematikah, ki jih odpirajo filmi, in o problemih, s katerimi se soočajo junaki. Dijaki na podlagi mentoričinih napotkov svoje misli oblikujejo v zapise.

Dijaki bodo skupaj z mentorico izvedli filmskokritični krožek; po ogledu kratkega filma, ki razpira tematiko drugosti in drugačnosti, bodo z udeleženci skozi razpravo pretresli ideje in smernice za besedilo.

10.30–11.30

Pestrost zvokov v našem okolju / Od zvoka do glasbe in ropota predavanje

Poudarek na vsebinah za OŠ

Izvajata: dr. Sonja Jeram, Nacionalni inštitut za javno zdravje, in dr. Katarina Habe, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani

Zvok pomembno vpliva na otrokovo počutje, razvoj in zdravje. Zato bi mu morali posvetiti večjo pozornost in zagotoviti, da ima v času otrokovega razvoja, učenja in ustvarjanja nanj pozitiven vpliv.

Obiskovalci se bodo na predstavitvi seznanili z različnostjo zvokov v našem okolju, od zvokov narave, do zvokov glasbenih instrumentov, govora in petja ter manj prijetnega ropota. Predstavniki Nacionalnega inštituta za javno zdravje in Slovenskega glasbenoinformacijskega centra SIGIC vam bomo predstavili vsebine in ideje za delo z mladimi v osnovnih šolah. Kako zvok spoznavajo najmlajši in kako starejši učenci, kako glasbo ustvarjajo eni in drugi. Kako pomembno je kakovostno zvočno okolje v šolah. Kateri ritmi nas pomirjajo in kateri spodbujajo. Zakaj je prav, da nismo pretirano glasni. Vsebine so pomembne za starše in učitelje, da otroci pri svojem odraščanju dobijo čim več dobrih vibracij. Z veseljem bomo odgovorili na vprašanja občinstva.

Mednarodna komisija za akustiko je leto 2020 razglasila za Mednarodno leto zvoka (International Year of Sound - IYS).

12.00–13.00

Tematski sklop ENAKI V RAZLIČNOSTI **Predstavitve izkustvenih delavnic na temo različnosti ter univerzalne dostopnosti v arhitekturi in oblikovanju**

Prostor vseh čutil
izkustvena delavnica

Poudarek na vsebinah za V in OŠ

Izvajata: Barbara Viki Šubic in Tina Gradišer, Center arhitekture Slovenije in Center IRIS

Doživljanje prostora ni omejeno le na vid, temveč tudi na uporabo drugih čutil. Šele odsotnost posameznega čuta nam pokaže pomembno vlogo, ki jo imata oblikovanje in načrtovanje skupnega javnega prostora. Samostojno gibanje v skupnem javnem prostoru naj bi bilo samoumevno za vse ljudi. Vendar pri slepih in slabovidnih zahteva precej večjo

izurjenost in zbranost. Na svetu je 161 milijonov ljudi z okvaro vida, od tega 37 milijonov slepih, ki pri uporabi in gibanju v prostoru ne morajo zanašati na vid. Da bi se lahko samostojno gibali, morajo sistematično uriti vsa čutila, motoriko in orientacijo ter obvladati vse naloge, ki jih sicer ljudje opravljajo podzavestno s pomočjo vida. Udeleženci dogodka bodo s pomočjo pripomočkov, ki nadomeščajo vid, doživeli prostor brez uporabe vida. S tem bodo postali bolj pozorni na sporočila drugih čutil. Tako spoznavajo tudi nujo po oblikovanju fizično in vsebinsko dostopnega prostora za različne skupine uporabnikov.

Niko Kralj – igrače predstavitve delavnice

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Izvajata: Natalija Lapajne, Muzej za arhitekturo in oblikovanje

Arhitekt in oblikovalec Niko Kralj se je v zgodovino zapisal z oblikovalskimi presežki. Najbolj prepoznaven je zagotovo stol *Rex*, medtem ko sta bila *Lupina* in *4455* v svojem času najbolj množično uporabljana stola. Pohištveni sistemi, kot so *Futura*, *Savinja*, *Javor Postojna*, so bili del našega vsakdana. Muzeju za arhitekturo in oblikovanje (MAO) je »pionir oblikovanja« zapustil bogat opus svojih del. Sem sodijo tudi skice, načrti in prototipi za lesene igrače, pri katerih naj bi otroci razvijali konstrukcijsko znanje in motorične spretnosti. Razmišljal je trajnostno, saj je predlagal, da je znotraj pohištvene industrije mogoče iz odpadkov masivnega lesa izdelati paličja, ki jih bodo otroci lahko sestavljali v različne podobe po njegovih predlogah (žirafa, pes, letalo, podmornica, avto ...) ali na krilih lastne domišljije. MAO in Festival lesa želita združiti moči, da bi brezčasna oblikovalska dediščina postala spremljevalka otroške igre. V času potrošništva, ko je svet preplavljen s plastiko, otroci še kako potrebujejo dobro igračo. Skozi delavnico spoznavamo raznovrstnost tovrstne kulture, tematsko pestrost, delo z ranljivimi in marginaliziranimi skupinami, temeljne otrokove pravice in enake možnosti vseh udeležencev.

**MESEC STO
PRORA**

14.00–15.15

Z mednarodnim sodelovanjem krepimo in spodbujamo sprejemanje

predstavitev s primeri dobre prakse

Izvajata: CMEPIUS – Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja

Program Erasmus+, ki ga podpira Evropska unija, ponuja širok nabor možnosti ter priložnosti mednarodnega sodelovanja in povezovanja z različnimi institucijami iz Evrope in širše. Na kratki predstavitvi vas bomo seznanili z možnostmi sodelovanja tako za vrtce in šole kot tudi za različne kulturne ustanove (muzeji, knjižnice ...) in njihove zaposlene. Za ponazoritev bomo predstavili dva primera dobre prakse, in sicer primer osnovne šole ter njenega povezovanja z drugimi šolami in vrtci po Evropi, ter primer knjižnice, ki je svoje zaposlene s pomočjo sredstev programa Erasmus+ izobraževala na temo pripovedovanja, ki kot del revitalizacije ogroženega območja poteka na podeželju, za katero je značilno staranje prebivalstva. Mednarodno zasnovano delavnico so vodili priznani pripovedovalci in izobraževalci, vsebine so bile povezane s kulturno dediščino in veščinami pripovedovanja. Različne študije in analize so pokazale, da sodelovanje v mednarodnih projektih izboljšuje medsebojne odnose v sodelujočih organizacijah, povečuje strpnost do drugih kultur in narodov ter omogoča profesionalni in osebni razvoj posameznika.

Sofinancira program
Evropske unije
Erasmus+

16.00–17.30

Tematski sklop ENAKI V RAZLIČNOSTI

Kulturna dediščina za vse – dostopnost slovenskih javnih arhivov in muzejev za senzorno ovirane

predstavitev

Sodelujejo: Jožica Trateški, Muzej novejšje zgodovine Celje; dr. Aksinja Kermauner, Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem; Polona Koželj, Slovenski šolski muzej, in Katarina Fuchs, kustosinja, pedagoginja in interpretatorka kulturne dediščine; v sodelovanju s Skupnostjo muzejev Slovenije, ter Mojca Kosi in Antun Smerdel, Arhiv Republike Slovenije; povezuje Katarina Fuchs

Ob primerih dobrih praks bomo spoznali, kako si slovenski javni arhivi in muzeji prizadevajo približati kulturno dediščino senzorno oviranim. Muzej novejšje zgodovine Celje je dostopen gibalno oviranim, dve razstavi gluhih in naglušnim, oddelek Otroški muzej Hermanov brlog pa tudi slepim in slabovidnim osebam. Izvedeli bomo, kako od leta 2014 v sodelovanju z Združenjem prijateljev slepih in slabovidnih Slovenije in Pedagoško fakulteto Univerze na Primorskem skrbijo za dostopnost slepim in slabovidnim (taktilne oznake, tipne tablice, komunikacijske tablice z besedili ...) ter kako so v Hermanovem brlogu dodali 21 prilagojenih igrč družabnih iger ter učnih pripomočkov za slepe in slabovidne otroke, ki so jih izdelali študenti inkluzivne pedagogike, Center Iris in Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije. Hkrati pa s temi prilagoditvami in vsebinami muzej prispeva k ozaveščanju polnočutnih oseb o svetu slepih in slabovidnih.

V letu 2019, ko je Center IRIS praznoval 100-letnico prve šole za slepe na Slovenskem, so v Slovenskem šolskem muzeju pripravili razstavo *V tem domu luč prosvete sije!*. Predmeti, fotografije in dokumenti iz tiflopedagoške zgodovine pričajo o iznajdljivosti in srčnosti pedagogov, ki so se v teku stoletja posvečali slepi mladini. Čeprav je razstava namenjena predvsem ozaveščanju otrok in mladine o slepoti v našem okolju, pa omogoča ogled tudi slepim in slabovidnim, saj so določeni predmeti ali njihove replike na voljo za dotik, vsi predmeti in razstavni panoji so opremljeni s QR-kodami, prek katerih lahko s pomočjo svojih mobilnih naprav dostopajo do avdiodeskripcije in s tem do celotne vsebine razstave.

V slovenskih javnih arhivih verjamejo, da invalidnost ne sme biti ovira, da posameznik ne bi mogel spoznati svoje preteklosti in slovenske kulturne dediščine. Zato so v zadnjih treh letih v okviru projekta *e-ARH.si ESS 2016–2020* velik poudarek namenili dostopnosti njihovih zgradb in samega arhivskega gradiva. Predstavili bodo, kako so arhivske čitalnice približali senzorno oviranim in kako lahko po potrebi prilagodijo tudi arhivsko gradivo.

Katarina Fuchs bo predstavila aktivno vključevanje gluhih oseb v muzejsko delo, ki je zajemalo pripravo in samostojno izvedbo vodenja razstav in delavnic v slovenskem znakovnem jeziku. Mnenja udeležencev vodenj z gluhih vodniki so pokazala, da so ta učinkovitejša od vodenj s tolmačem. Gluhi obiskovalci so lažje spremljali gluhega vodnika, ki je zelo dobro poznal potrebe in kulturo gluhih oseb ter tako omogočil več časa za pogovor in ogled razstave.

10.30–11.30

Skupno branje skozi zvok radia in sliko televizije
predavanje

Poudarek na vsebinah za V in OŠ1

Izvajajo: Klemen Markovčič s sodelavci, RTV Slovenija

Radiotelevizija Slovenija je ena največjih kulturnih in izobraževalnih institucij v državi. Pomemben programski segment nacionalnega medija pa je njena izvirna otroška in mladinska produkcija. Govorjena beseda je skupna trem oddajam z močnim pedagoškim in didaktičnim potencialom – *Radijska igra za otroke, Lahko noč, otroci in Čebelice*. Vse tri oddaje namreč v središče postavljajo pripovedovanje skrbno izbranih zgodb, pri otroku pa spodbujajo tako slušno kot vizualno občutljivost v njegovem najzgodnejšem obdobju. Radijski vsebini sta izvrsten vademekum za ponovno slušno opismenjevanje otrok, *Čebelice* pa so rastoči cikel radijsko-televizijskih literarnih oddaj po zbirki *Knjižnica Čebelica*. Vse tri oddaje v središče ponovno postavljajo skupno branje in prevprašujejo pojem pripovedovanja pravljic danes. Hkrati pa so z gibkim formatom in splošno dostopnostjo priročno pedagoško sredstvo za obogatitev vzgojno-izobraževalnih programov.

14.00–15.00

Moja šola je lahko izdelovalnica!

predstavitve implementacije izdelovalništva v OŠ

Poudarek na vsebinah za OŠ

Izvajata: Tomo Per in Ivana Osečanski Despić, RogLab

RogLab je meddisciplinarno ustvarjalno vozlišče, ki deluje v okviru Muzeja in galerij mesta Ljubljane in z izdelovalnim laboratorijem že od leta 2012 zagotavlja spodbudno okolje za ustvarjalce, tako profesionalce kot ljubitelje in tudi najmlajše radovedneže. V zadnjih letih smo pričeli izjemno hitremu napredku in večji dostopnosti digitalnih tehnologij. Otroke je treba opolnomočiti, da postanejo informirani uporabniki, ter jim dati orodja, s katerimi lahko tehnologije razumejo ter z njimi soustvarjajo stvari po svojih zamislih in potrebah (izdelovalništvo). Leta 2018 je RogLab z dvema osnovnima šolama razvil pilotske programe izdelovalništva ter jih skupaj z učitelji implementiral skozi krožke *Ustvarjalnost, Podjetnost, Inovativnost UPI* in tehnični pouk. Poleg tega je z mobilnim laboratorijem *FabBox* gostoval po številnih slovenskih šolah in v kratkih ustvarjalnicah približal izdelovalne tehnologije tudi otrokom v oddaljenih slovenskih krajih. Na predstavitvi boste izvedeli, kako se lahko v izdelovalništvu preizkusijo tudi vaši učenci.

16.00–17.00

Kdo potrebuje uspanke?

glasbeno-pevska delavnica

Izvajajo: Katarina Juvančič, glasbena antropologinja in kantavtorica

Dokazano je, da petje pomirjajočih pesmi pozitivno vpliva na psihofizični razvoj otrok, spodbuja njihovo domišljijo (med)generacijsko komunikacijo, krepi solidarnost oziroma skrb za druge ter jim pomaga pri osredotočanju in umirjanju.

Na kratki predstavitvi interaktivne delavnice bo izvajalka predstavila različne načine petja ljudskih uspank z vsega sveta (z možnostjo avtorskih prilagoditev, improvizacije in pete igre), vključno z vajami za odpiranje oziroma raziskovanje glasu v telesu (somske vaje), ki jih lahko uporabite pri svojem delu.

10.30–12.00

Enake možnosti: predstavitev didaktičnih pripomočkov

Izvajajo: Društvo za promocijo žensk v kulturi – Mesto žensk; Alenka Veler, Založba Mladinska knjiga; Patricija Virtič, platforma SLOGA; Ana Kalin, Forum za enakopraven razvoj

Enake možnosti, sploh na področju enakosti spolov, spoznavajo otroci in mladi na številne načine, tokrat ponujamo spoznavanje in učenje prek igre. Predstavljene in ponujene pripomočke lahko uporabljamo kot že »ready-made« metode ali pa jih vzamemo za navdih za igrivo učenje in jih razvijemo še naprej; menjavamo teme, osebe, tudi področja enakopravnosti ...

Enake možnosti niso igra, lahko pa jih igraje in igrivo spoznavamo!

Gl. opis na strani 6.

12.30–13.15

Tematski sklop ENAKI V RAZLIČNOSTI

»Učenje ni mučenje« in Socialne igre / Vpliv migracijskih dejavnikov na kreativnost in identifikacijo otrok

predstavitev dveh pedagoških programov z migranti

Poudarek na vsebinah za OŠ3

Izvajata: Natalija Veselič Martinjak, OŠ Livada, in mag. Adela Železnik, Moderna galerija (MG+MSUM), Ljubljana

Likovna in muzejska pedagoginja bosta uvodoma predstavili desetletno kontinuirano sodelovanje med Moderno galerijo in OŠ Livada, ki je osnovna šola z najvišjim številom učencev migrantskega porekla v Sloveniji, in v okviru katerega je potekala tudi delavnica animacije *Učenje ni mučenje* (2014) z beograjsko skupino *Škart*. V nadaljevanju se bosta osredotočili na projekt *Socialne igre*, ki je bil v letih 2018 in 2019 izveden v okviru evropskega projekta *New Mappings of Europe*. Na treh različnih ustvarjalnih delavnicah, ki so potekale v Muzeju sodobne umetnosti Metelkova, so z različnimi likovnimi tehnikami realizirali velikansko sestavljanke, animirani film in družabno igro, ki jo je mogoče igrati tudi na spletu. Likovna pedagoginja je po treh mesecih druženja ob ustvarjanju opazila spremembe pri vedênju otrok, novem izrazu pri ustvarjanju, povezovanju, spoštovanju drugačnosti ter identifikaciji z umetnostjo in kreativnostjo.

14.00–15.30

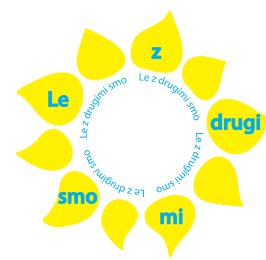
Tematski sklop ENAKI V RAZLIČNOSTI

Jezikovna različnost nas povezuje in izpopolnjuje – predstavitev projektov *Jeziki štejejo – JeŠT* in *Le z drugimi smo*

predavanje

Izvajata: dr. Karmen Pižorn, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani, in dr. Marina Lukšič Hacin, Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU

Marina Lukšič Hacin bo predstavila, kako je jezikovna različnost povezana z etnično, kulturno in družbeno različnostjo globalnega sveta, ki ga delijo državne meje v različne politične enote. Državne meje ustvarjajo notranje in zunanje prebivalce. Notranji prebivalci naj bi bili kulturno, etnično in jezikovno homogeni, a v realnosti ni tako – ne le ko govorimo o narodnih manjšinah, pač pa tudi zaradi regionalnih pripadnostih in pripadnosti različnim enotam znotraj federalnih držav. Poleg tega se ljudje od nekdanj selimo čez državne meje, kar še dodatno povečuje različnost prebivalcev. Skozi zgodovino so državne politike to različnost ali povsem zavračale in skušale aktivno, včasih tudi prisilno, homogenizirati prebivalce ali jo na drugi strani ne le sprejemale, temveč razumele kot bogastvo družbenih odnosov. Upravljanje različnosti na spektru od popolnega zavračanja do aktivnega sprejemanja se v realnosti kaže v demokratičnosti družbenih odnosov za vse prebivalce (ne le za državljane), kar je povezano tudi s človekovimi pravicami, pravico do dostojanstva, pravico do izbire, spoštljivo komunikacijo in nenasiljem. Slednje so osnovna težišča, ki jih različno naslavljajo seminarji projekta *Le z drugimi smo* (www.lezdrugimismo.si) in o katerih bo tekla beseda v uvodnem delu srečanja.

Jeziki štejejo

Languages matter

Karmen Pižorn nam bo v drugem delu predstavila izkustva in raziskave, ki potrjujejo, da je več/raznojezičnost za posameznika in družbo velika prednost ter mu v današnjem svetu prinaša opolnomočenje na kognitivnem, čustvenem, psihološkem in drugih področjih. Družbe, ki se te prednosti zavedajo, jo razvijajo, podpirajo in negujejo

vse od predšolskega pa do tretjega življenjskega obdobja. V izobraževalnih in umetniških ustanovah je zato nujno, da vsi vključeni deležniki poznajo in razumejo procese več/raznojezičnosti ter jo znajo ustrezno umestiti v profesionalni oziroma osebni kontekst. Na žalost se še vedno srečujemo z nerazumevanjem in neresnicami o večjezičnih uporabnikih ter je zato enojezična paradigma še kako integrirana v človekova stališča. Udeleženci predavanja bodo spoznali prednosti večjezičnosti na različnih področjih, še posebej v šolskem in umetnostnem kontekstu, pridobili vpogled v različne evropske (učne) prakse in se seznanili z raznojezičnim pristopom, ki ga razvijajo vzgojno-izobraževalne ustanove v projektu *Jeziki štejejo – JeŠT* (www.jeziki-stejejo.si)

16.00–17.00

Dva leteča in en bos

delavnica

Poudarek na vsebinah za V in OŠ1

Izvajata: Saša Lončar, koreografinja in pedagoginja v kulturi

Omejitve nas spremljajo povsod, v času, prostoru, gibanju ... Zapisani znotraj nas in podzavestni vzorci, pridobljeni in priučeni, so naša največja omejitev. Če smo dovolj poslušni in imamo željo po opazovanju, nam otroci lahko pomagajo premagati omejitve, jo spremeniti v neko drugo, boljšo uporabnost. Ali lahko prepoznamo lastne omejitve in katere so nujno potrebne? Prek podane teme se bomo srečali z ustvarjalnim procesom, ki omogoča odkritje primarnega gibanja vsakega posameznika.

Delavnica je praktične narave, zato udeleženci potrebujete udobno opremo.

DVORANA E1+2

10.30–11.15

Prostori kot lakmusovi papirji načinov življenja in kultur

predavanje

Izvajata: izr. prof., dr. Mateja Habinc, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, ter viš. pred., dr. Boža Grafenauer, Višja šola za hotelirstvo in turizem Bled

Kakšen in kje je ustrezen prostor za zabavo, tišino, stisk roke ali denimo povabilo na kavo? Katere prostore dojemamo kot osebno in družbeno primerne, denimo ustrezno okrašene in opremljene, katere pa kot pomanjkljive ali celo zanemarjene? Kako se odgovori na obe vprašanji spremenijo, če jih

zastavimo v Sloveniji ali kje drugje; če jih zastavimo danes ali pa bi jih zastavili pred desetletji, stoletji; če bi jih zastavili sebi, brezdomcu ali svojemu nadrejenemu? Upoštevač spreminjajoče se razmere v zvezi z epidemijo Covid-19 si jih vse pogosteje vsak od nas zastavlja že kar dnevno, ko se soočamo z različnimi razumevanji in prakticirani fizične oziroma kar socialne (prostorske) (ne)distance in različnih omejitev ter norm.

Etnologija in kulturna antropologija prostore in odnose do njih že vseskozi opazujeta skozi najrazličnejše prizme, skozi katere spoznavata njihovo določenost – določenost z osebnimi zgodbami, pomeni, ki jih normirajo najrazličnejše institucije, predstave o modernosti, predvsem pa tudi igre moči.

V predavanju se bomo zato ustavili ob različnih, tudi najsodobnejših, z epidemijo pogojenih prostorjenjih sodobne Slovenije ter se sprehodili skozi paleto zasebnih in javnih kotičkov, skozi katere lahko razbiramo, kaj je danes ustrezno, se vprašamo, s čim je takšno razumevanje pogojeno in predvsem – kako vpliva na naše vsakdanjike in praznike ter sooblikuje to, kar razumemo kot »naš« način življenja. Kako zaznavamo prostore, ki so »manj naši«, bodisi to, da se ob vstopu v stanovanje gostu niti ne zdi samoumevno preobuti se v copate ali pa, da se z vožnjo skozi katero od slovenskih krožišč sprašuje, zakaj sta tam postavljena kozolec ali klopotec.

Ob predavanju bomo spoznali, kako lahko otrokom in mladim približamo opazovanje različnih prostorov in odnosov do njih ter kako pomembno je, da jih usmerjamo v razumevanje, sprejemanje in spoštovanje njihove različnosti.

12.00–13.00

Moje telo je tudi moj inštrument

glasbeno-tolkalna delavnica

Izvajata: Jaka Strajnar, akademski glasbenik tolkalec in profesor tolkal

Body Percussion je mednarodno uporabljen izraz za lastne inštrumente oz. telesna tolkala. Z uporabo svojega telesa tvorimo različno zvoneče udarce (plosk, tlesk, udarjanje po stegnih, prsih, koraki ...), ki tvorijo osnovo za izvajanje številnih aktivnosti,

ritmičnih iger in ritmičnih spremljav. Z uporabo govora in petja pa lahko omenjene dejavnosti še podkrepimo. Zaradi preprostosti igranja in seveda dostopnosti je uporaba telesnih tolkal izjemno uporabna na vseh stopnjah izobraževanja.

Udeleženci bodo na delavnici spoznali osnovno tehniko igranja in izvedeli, kako uporabiti telesna tolkala pri delu z otroki. Izvajali bodo različne uporabne aktivnosti, tvorili enoglasne in večglasne ritmične spremljave v kombinaciji s petjem ter spoznali princip, po katerem je potek ritmov s telesnih tolkal najlažje prenesti na različna druga tolkala.

14.00–15.00

Tematski sklop ENAKI V RAZLIČNOSTI

Pozitivni učinki ustvarjalnega giba za preseganje drugačnosti

predstavitve s pogovorom

Sodelujejo: Nataša Tovirac, plesalka, koreografinja, plesna pedagoginja; Vesna Geršak, Pedagoška fakulteta UL, projekt SKUM; Urša Urbančič, plesalka inkluzivnega plesa

Dogodek bo potekal v obliki kratkih predstavitev primerov dobrih praks in pogovora z udeleženci. Umetniki in sodelujoči bodo v prvem delu predstavili svoje delo ter izkušnje z otroki in mladimi iz ranljivih družbenih skupin. Predstavljene bodo metode dela, ki so lahko pedagogom in strokovnim delavcem na področju kulturno-umetnostne vzgoje v pomoč pri povezovanju različnih skupin otrok in mladih, med katerimi so neredko tudi posamezniki s posebnimi potrebami, različnega jezikovnega in kulturnega porekla, socialnih družbenih skupin ... V drugem delu bodo na kratko odgovorili na vprašanja iz občinstva.

15.30–16.30

Tematski sklop ENAKI V RAZLIČNOSTI

MATERIAL + ROKA = IZKUŠNJA

predstavitve priročnika

Izvajata: Center RS za poklicno izobraževanje in Center arhitekture Slovenije

V okviru ESS projekta *Promocija poklicnega izobraževanja v obdobju 2016–2020* je v sodelovanju Centra RS za poklicno izobraževanje in Centra arhitekture Slovenije nastal priročnik za izkustveno učenje o poklicih **MATERIAL + ROKA = IZKUŠNJA**, v katerem predstavljene navdihujoče življenjske in poklicne zgodbe ljudi, ki so v materialu, izbranem za svoje ustvarjanje, našli navdih in nemalokrat tudi svoje poslanstvo. Njihove zgodbe govorijo o ljubezni do ustvarjanja in ročnega dela ter o znanju, ki so ga prejeli od svojih učiteljev, mojstrov, ali pa so se sami podali v raziskovanje in na poseben način ustvarili

svojo zgodbo. Ta priročnik spodbuja širjenje znanja o pomenu lokalnih surovin, o lastnostih in potencialih materialov, o preseganju utečenih poti rabe materialov in predmetov ter njihovi ponovni uporabi. Poleg priročnika bodo predstavljene tudi možnosti izvajanja delavnic v šoli.

NIVES ČORAK, POLONA FILIPIČ, TINA GRADIŠER,
ŠPELA KUCHAR, BARBARA VIKI ŠUBIC

MATERIAL + ROKA = IZKUŠNJA

PRIROČNIK ZA IZKUSTVENO UČENJE O POKLICIH

DVORANA E3+4

10.30–12.00

Tematski sklop ENAKI V RAZLIČNOSTI

Senzorna oviranost ≠ kulturna oviranost!

predstavitve

Sodelujejo: Matjaž Juhart, Inštitut za slovenski znakovni jezik ZDGNŠ; dr. Aksinja Kermauner, Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem; Antun Smerdel in Mojca Kosi, Arhiv Republike Slovenije, in Ira Ratej, Mestno gledališče ljubljansko; povezuje Katarina Fuchs

V prispevku *Gluhota, znakovni jezik in kultura* nas bo Matjaž Juhart seznanil z gluhoto – nevidno invalidnostjo, ki jo opazimo šele takrat, ko stopimo v stik z gluho osebo. Gluhi uporabljajo znakovni jezik, medtem ko druge osebe z okvaro sluha koristijo tehnične pripomočke, kot so slušni aparat, fm-sistem, slušna zanka, sprotni nadnapisi in podobno. Medtem ko slepota oddaljuje človeka od stvari, gluhota oddaljuje človeka od medsebojnih odnosov. Izvedeli bomo, s kakšnimi velikimi izzivi se soočajo gluhe osebe pri dostopnosti informacij in komunikacij, tudi dostopnosti kulture in umetnosti. Zaradi uporabe svojega jezika bi jih lahko šteli kot jezikovno in kulturno manjšino.

Aksinja Kermauner nam bo predstavila načine, kako lahko kulturo naredimo dostopno tudi osebam s slepoto in slabovidnostjo. Ni namreč nujno, da je človek s senzorno oviro tudi kulturno oviran, le nekaj prilagoditev je treba narediti. Inkluzivno okolje, ki omogoča dostopnost, je prijazno vsem, hkrati pa senzibilizira polnočutne osebe za »različnost«. Predavateljica nam bosta ob primeru pravljic v slovenskem znakovnem jeziku in o njem ter v Braillovi pisavi predstavila, kako lahko otrokom in mladim senzorno oviranim približamo kakovostno literaturo.

Ker so potrebe slepih in slabovidnih tako zelo drugačne od potreb gluhih in naglušnih, se nam zdi skoraj nemogoče, da bi lahko sočasno uživali ob umetniški stvaritvi. V projektu slovenskih javnih arhivov *e-ARH.si ESS 2016–2020* pa jim je uspelo prav to. Priljubljeno slovensko komedijo *To so gadi* iz leta 1977 so prilagodili za senzorno ovirane gledalce. Antun Smerdel in Mojca Kosi bosta predstavila, s kakšnimi težavami so se srečevali pri prilagajanju filmskega arhivskega gradiva film. S tovrstnim prilagajanjem arhivskega gradiva so pomembno prispevali k vključujoči družbi in vsem gledalcem ne glede na njihovo morebitno senzorno ali fizično oviranost ponudili užitek ob ogledu filmskega arhivskega gradiva iz bogate slovenske filmske dediščine.

V zaključku bo Ira Ratej ob primeru dobre prakse Mestnega gledališča ljubljanskega predstavila, kako v slovenskih gledališčih skrbijo za dostopnost predstav za gluhe in naglušne (projekt *Gledališki tolmač*) ter slepe in slabovidne (bralne uprizoritve, avdiodeskripcija).

12.30–13.15

Tematski sklop ENAKI V RAZLIČNOSTI

Moji jeziki: učiti se slovenščino in ohranjati materinščino

predstavitev primerov dobrih praks vključevanja otrok priseljencev v vrtce in šole v projektu *Izzivi medkulturnega sobivanja*

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Izvaja: dr. Sonja Merljak Zdovc, odgovorna urednica spletnega časopisa za otroke Časoris

Otroci priseljenci so v filmčkih *Zgodbe otrok sveta*, ki so jih pripravili v spletnem časopisu za otroke Časoris, sporočali, da se želijo naučiti slovenščino, da si želijo biti sprejeti in da želijo pridobiti nove prijatelje. Za uspešno vključitev je pomembno, da jih strokovni delavci pri tem podpirajo, slišijo in razumejo.

Kako si lahko strokovni delavci pri tem pomagajo? Predstavili bomo nabor idej in napotkov za učinkovito vključevanje otrok priseljencev v skupino ali razred s pomočjo glasbe, literature, medkulturnih delavnic

in šolskih prireditev, ki smo jih že preizkusili v okviru projekta *Izzivi medkulturnega sobivanja*.

Enako pomembno je tudi ohranjanje stika z materinščino. To lahko omogočamo s ponudbo dvojezičnih knjig v knjižnicah, z organizacijo dopolnilnega pouka maternih jezikov, s predstavitvijo kultur otrok priseljencev in s številnimi drugimi aktivnostmi.

14.00–15.30

Tematski sklop ENAKI V RAZLIČNOSTI

Kultura Romov – življenje romskih otrok in njihovih družin; kaj vemo o tem in kaj je res?

predstavitev z delavnico

Sodelujejo: dr. Sonja Rutar, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta; Samanta Baranja, Center šolskih in obšolskih dejavnosti in mag. Mateja Režek, Pedagoški inštitut, Center za kakovost v vzgoji in izobraževanju Korak za korakom

Predstave o življenju romskih otrok in družin so pogosto omejene na nostalgicne, banalizirane ali generalizirane razlage, ki jih lahko pripisujemo predvsem slabši informiranosti nosilcev predstav in pojmovanj. V vzajemnem pripoznanju se ohranja zgolj splošno poznavanje kulture Romov, vsebovane v jeziku, umetnosti in značilnostih vsakdanjega življenja. Na delavnici se bodo konceptualno povezali ESS projekt *Razvijanje sporazumevalnih zmožnosti s kulturno-umetnostno vzgojo* – SKUM (Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta), ESS projekt *Skupaj za znanje* (Center šolskih in obšolskih dejavnosti) in Center za kakovost v vzgoji in izobraževanju *Korak za korakom* (Pedagoški inštitut): iniciative Centra za kakovost v vzgoji in izobraževanju *Korak za korakom*, ki naslavljajo vključevanje romskih otrok v vzgojno-izobraževalni proces. Problematizirana bo razlika med generalizirano predstavo o romski kulturi in dejanski kulturi Romov, ki jo živijo skozi jezik,

umetnost ter vsebine in načine vsakdanjega življenja. V nadaljevanju pa bodo predstavljena načela vzgojno-izobraževalnega procesa, ki omogočajo dostop do informiranosti/formiranosti ter obenem pripoznanje avtentičnih vsebin kulture romskih otrok in njihovih družin. Razprava bo izhodišče in priložnost za razvoj spoštljivih interakcij in pripoznanj v drugačnosti.

Skupaj za znanje

16.00–17.30

Tematski sklop ENAKI V RAZLIČNOSTI

Ali se znamo učiti iz zgodovine?

predstavitev

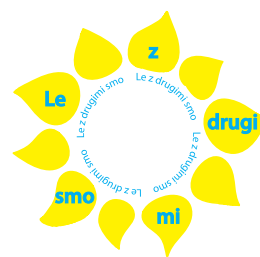
Sodelujejo: dr. Marina Lukšič Hacin, Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU; Romana Zajec, Zavod APIS; Uroš Dokl, Muzej narodne osvoboditve Maribor in Urška Purg; Muzej novejšje zgodovine Slovenije; v sodelovanju s Skupnostjo muzejev Slovenije

Pogosto pozabimo, da besede, ki jih uporabljamo, niso le besede kot takšne, ampak imajo družbeno moč in sodelujejo pri odnosih, ki se postavljajo med ljudmi. Tudi besede določajo, kdo je kdo v družbi: pameten ali neumen, vseved ali nevered, lep ali grd, prijeten ali neprijeten, pomemben ali nepomemben, močan ali nemočen, prijatelj ali sovražnik, domačin ali tujec, migrant, begunec itd. Besede zlahka postanejo orodje podžiganja nestrpnosti, diskriminacije in pomembno je, da se tega zavedamo. Marina Lukšič Hacin bo zato uvodoma predstavila različne rabe pojmov migrant/selivec, emigrant/izseljenec, imigrant/priseljenec, begunec, delovni selivec s poudarki na njihovih (ne) diskriminatornih rabah.

Zavod APIS bo predstavil različne umetniške pristope in aktivnosti kulturno-umetnostne vzgoje, ki jih izvaja za senzibilizacijo mladih na področjih migracij in mednarodne zaščite. Spregovorili bodo o tem, kako lahko umetnost ter moč zgodbe pripomoreta k bolj vključujoči družbi in k pozitivni družbeni spremembi.

Program *Muzej za mir* je v Muzeju narodne osvoboditve Maribor nastal kot posledica odziva na aktualna vprašanja in dileme, ki so se porajale ob begunski krizi, zaradi česar so se številni prebivalci soočali s svojimi strahovi, stereotipi, predsodki in neznanjem. V takšnih okoliščinah so zaživel občutki o nadčloveku; ti spominjajo na že znane družbene premike, ki so v prejšnjem stoletju pripeljali do družbenega razkola in izgube dostojanstva. Cilj programa, namenjenega osnovnošolcem, srednješolcem in študentom, je vzgoja mladih v prepoznavanju nenasilja kot najvišje vrline ter sredstva za ohranjanje dostojanstva in miru. Spoznali bomo zasnovo programa ter delavnic, ki potekajo ob uporabi zgodovinskih virov in muzejskih predmetov.

Muzej novejšje zgodovine Slovenije bo predstavil, kako lahko zgodovinsko predstavitev begunstva v Evropi v 20. in 21. stoletju približamo mladim z delavnicami in njihovo aktivno udeležbo. Skozi predstavitev projekta *Biti begunec: Evropska zgodba* (podprtim s programom *Evropa za državljane*) bomo spoznali, kako lahko prepletamo aktualno tematiko z zgodovinskim okvirjem (zgodovinske razstave, muzejski predmet, pričevalci in ustna zgodovina ...) in z vključevanjem mladih za povečanje razumevanja tako zgodovinskega vidika kot aktualnega družbenega položaja.

vir: Založba Aristej

GALERIJA CANKARJEVEGA DOMA

11.00–12.00, 15.00–16.00

Henri Cartier-Bresson: Iz oči v oči (Tête à tête)

vodenje po razstavi fotografskih portretov

Po skoraj dvajsetih letih, odkar je bila v Cankarjevem domu organizirana retrospektivna razstava Henrija Cartier-Bressona, tokrat legendarnega fotografa predstavljamo s portretno fotografijo. Henri Cartier-Bresson, »oko 20. stoletja«, je na svoji dolgi in izjemni poklicni poti ustvaril več sto portretov tako slavnih osebnosti kot neznancev. V Galeriji CD je predstavljenih sto portretov, ki so nastajali med letoma 1933 in 1996. Najzgodnejše podobe torej izhajajo iz tridesetih let, ko je kupil prvo leico in po Evropi potoval s prijateljem Andréjem Pieyrom de Mandiarguesom. Tedaj je začel ostriti svoj fotografski slog. S temi upodobitvami je Cartier-Bressonu uspelo v enem samem trenutku ujeti večnost v očeh, »notranjo tišino prostovoljne žrtve«. Zadnje, z vedrino prežete portrete je posnel ob koncu fotografske poti, ko se je odločil posvetiti svoji prvotni strasti – risanju.

Pablo Picasso, 1944
© Fondation Henri Cartier Bresson, Magnum Photos

BAZARJEVA KUL-POT

V **Veliki sprejemni dvorani** Cankarjevega doma bodo urejeni razstavniki prostori, na katerih se bodo predstavljala vsa področja kulturno-umetnostne vzgoje z gradivi, publikacijami in dodatnimi informacijami. Poseben kotiček bo namenjen druženju in komunikaciji med registriranimi koordinatorji kulturno-umetnostne vzgoje.

V **Prvem preddverju** boste ob tematskem sklopu *Enaki v različnosti* in razstavi *Tradicionalni slovenski zajtrk* spoznavali, kako se kulturno-umetnostna vzgoja povezuje z drugimi področji.

Na Bazarjevo kul-pot se lahko odpravite kadarkoli od 9.00 do 18.00, za ogled razstavnih prostorov v okviru strokovnega izobraževanja in usposabljanja

je vsem priznanih 45 minut, a vas vabimo, da jim namenite več časa – seznanili se boste s kakovostno kulturnovzgojno ponudbo na različnih področjih kulture ter spoznali različne možnosti za vzpostavitev kreativnih partnerstev s kulturnimi ustanovami in partnerji Kulturnega bazarja.

foto: Nada Žgank

STROKOVNO USPOSABLJANJE ZUNAJ CANKARJEVEGA DOMA:

PO LJUBLJANSKIH ULICAH

Tematski sklop ENAKI V RAZLIČNOSTI

14.00–16.00

Ljubljanska feministična tura

voden ogled

Izvajajo: *Jasmina Jerant, zavod Urbana Vrana*

Ljubljanska feministična tura je nastala leta 2017 pod okriljem zavoda *Urbana Vrana*, pohvale pa prejema tako iz profesionalnih turističnih krogov in akademske sfere kot s feministične scene. Po njenem vzoru sta nastali tudi feministični turi v Beogradu in Reykjaviku. Tura z ženskim žarometom osvetli marsikatero zgradbo, ulico ali spomenik, ki tako zasijejo v povsem novi luči. Iz hudomušne in obenem kritične analize ne izpusti ne socializma ne kapitalizma, a tudi s pohvalami ne varčuje, saj se prikloni številnim preteklim bojem za pravice žensk, pa tudi spodbudnim sodobnim uspehom, ki jih Slovenija že dosega. Gre za ogled Ljubljane skozi feministična očala, pri čemer ne manjka

zgod in prigrad umetnic, arhitektk, političnih voditeljic, družbenih aktivistk, učiteljic, nun, članic Antifašistične fronte žensk, humanističnih, družboslovnih in naravoslovnih znanstvenic, bork za pravice žensk, zapornic, lastnic tovarn, tovarniških delavk, narodnih buditeljic, »čarovnic« in drugih žensk, ki so zaznamovale Ljubljano, Slovenijo in okoliške kraje. Četudi se lahko ob poslušanju ljubljanskih ženskih zgodb bodisi glasno krohotate bodisi tiho jokate, je eno gotovo – feministična tura vas ne bo pustila ravnodušnih.

Zbor udeležencev: Gornji trg 9 (pred modno trgovino Draž)

foto: Katja Goljat

SLOVENSKA FILHARMONIJA, KONGRESNI TRG 10

13.30–14.30

Glasba od blizu v Slovenski filharmoniji

Izvajata: Matej Šarc, vršilec dolžnosti direktorja in umetniškega vodje Orkestra Slovenske filharmonije, ter Franci Krevh, akademski glasbenik, tolkalec Orkestra Slovenske filharmonije

Udeležencem bomo predstavili Družinske koncerte Slovenske filharmonije, ki so edinstveni glasbeni dogodki. Mlade poslušalce uvajajo v svet simfonične in zborovske glasbe. Za prihajajočo sezono smo pripravili šest zanimivih in barvitih koncertov, ki bodo za lažje razumevanje moderirani. Program je namenjen mladim poslušalcem od 6. leta naprej.

Pozitivne učinke aktivne udeležnosti pri glasbenem dogodku bomo pokazali z izvedbo tolkalnega kroga pod vodstvom akademskega tolkalca in izkušenega vodje tolkalnih srečanj za različne ciljne skupine, ki je za izvajanje tolkalnih krogov pridobil mednarodni

certifikat. Tolkalni krog je več kot le izkušnja skupnega igranja na različna tolkala za usvajanje glasbenih prvin in spoznavanje glasbil; sproščeno vodeno skupinsko muziciranje je hkrati priložnost, da se udeleženci povežejo v medsebojno komunikacijo prek zvoka in dopustijo lastni kreativnosti prosto pot, ne glede na glasbeno predznanje. Pedagoški delavci bodo na tem dogodku pridobili informacije o glasbeni ponudbi Slovenske filharmonije, oblikovani posebej za predšolske in šolske otroke, osvojili novo znanje o glasbenih prvinah in glasbilih, obenem pa v procesu lastnega zvočnega udeleženja spoznali inovativne pristope posredovanja glasbe otrokom, učencem in dijakom po principu doživljanja umetnosti.

foto: arhiv Slovenske filharmonije

TUNEL LUTKOVNEGA GLEDALIŠČA LJUBLJANA, KREKOV TRG 2

14.00–15.30

Tematski sklop ENAKI V RAZLIČNOSTI

Nekje drugje

predstava in pogovor

Poudarek na vsebinah za OŠ

Avtorji: Zala Dobovšek, Nina Šorak, Tin Grabnar, Asja Kahrmanović Babnik; režiser:

Tin Grabnar, igra: Asja Kahrmanović Babnik; avtor likovne podobe: Matija Medved; stop motion animacija: Matija Medved in Lea Vučko; dramaturginja: Zala Dobovšek; asistentka režiserja: Nina Šorak. Pogovor izvajata: Špela Šinigoj, SNG Drama Ljubljana, in Ajda Rooss, Lutkovno gledališče Ljubljana.

Nekje drugje je pretresljiva zgodba o nesmiselnosti vojnih grozodejstev. Kakšen je svet vojnih grozot, če ga gledamo skozi otroške oči? Šele v tej perspektivi lahko do konca dojamemo nesmiselnost vojne. Ker je takšna tema kočljiva in boleča, velikokrat ostane zamolčana. Vendar je o njej nujno spregovoriti prav najmlajšim. Predstava vključuje vrsto

sodobnih tehnoloških pristopov k lutkovnemu gledališču. Klasična lutkovna animacija se prepleta s prostorskimi video projekcijami in virtualnim risanjem.

Ogled predstave bo spremljal interaktiven pogovor o ustvarjalnem vključevanju gledališkega obiska v vzgojno-izobraževalno okolje. Spoznali bomo, kako lahko s pripravo in refleksijo obravnavamo teme, ki jih ponuja predstava.

Udeleženci dogodka bodo povabljeni na nacionalni strokovni posvet kulturno-umetnostne vzgoje na gledališkem področju **Pismenost za gledališče**, ki bo potekal 12. aprila 2021 v Cankarjevem domu v Ljubljani (gl. stran 21).

ŽE SEDAJ VABLJENI NA:

Pismenost za gledališče

nacionalni strokovni posvet kulturno-umetnostne vzgoje na gledališkem področju

12. aprila 2021 v Cankarjevem domu v Ljubljani

Organizatorji: Slovenski gledališki inštitut, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS, Ministrstvo za kulturo RS, Zavod RS za šolstvo, Cankarjev dom v Ljubljani ter kulturne ustanove in ustvarjalci uprizoritvenih umetnosti

Na drugem celodnevem strokovnem posvetu o kulturno-umetnosti vzgoji na področju gledališča se bomo posvetili vprašanju razvoja občinstva ter gledališkemu opismenjevanju otrok, mladine in strokovnih delavcev. V plenarnem delu vam bomo predstavili priročnik za spodbujanje gledališke pismenosti. Z interdisciplinarno skupino strokovnjakov bomo razmišljali o dejavnostih za razvoj aktivnega in kritičnega gledalca, o aktivnem vključevanju otrok in mladine ter spodbujanju ustvarjalnosti v gledališčih, vrtcih in v šolah. Ob tem bomo spoznali primere dobre prakse ustvarjalnega sodelovanja profesionalnih gledaliških ustanov in ustvarjalcev z vzgojno-izobraževalnimi zavodi. Popoldanski del izobraževanja pa bo namenjen praktičnim delavnicam, kjer lahko udeleženci aktivno preizkusite različne pristope in tehnike za dvig gledališke pismenosti. Vabljeni!

foto: Jaka Varmuž

Avtorjem fotografij in slikovnega gradiva se zahvaljujemo za brezplačno objavo.

Vabljeni!

Več informacij na www.kulturnibazar.si

Organizatorji

REPUBLIKA
SLOVENIJA

MINISTRSTVO
ZA KULTURO

MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Partnerja

REPUBLIKA
SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

MINISTRSTVO ZA
OKOLJE IN PROSTOR

Častna pokroviteljica

Organizacija Združenih
narodov za izobraževanje,
znanost in kulturo

Slovenska
nacionalna komisija
za UNESCO

 cankarjev dom

 **Kulturni
bazar**
2020